

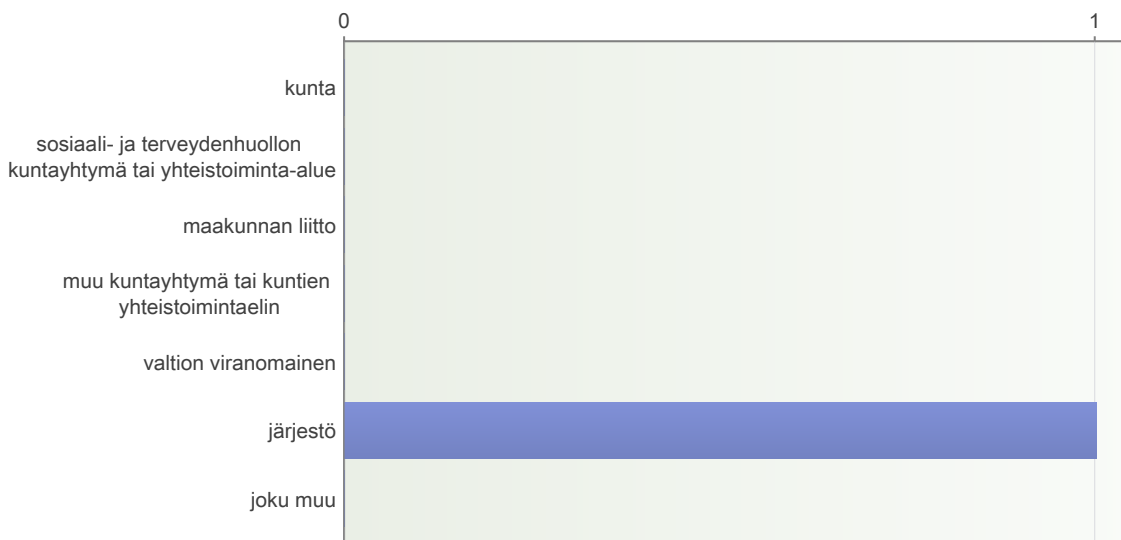
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Tehy ry	Kirsi Markkanen	kirsi.markkanen@tehy.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Asiaa on vaikea arvioida, koska valinnanvapautteen liittyvä valmistelu ei ole samanaikaisesti tarkasteltavana. Järjestämisvastuun siirtäminen 18 maakunnalle tasoittanee niitä väestön hyvinvointi- ja terveyseroja, jotka mahdollisesti johtuvat lukuisista ja hyvin erikokoisista järjestämisvastuussa olevista tahoista. Palvelujen yhdenvertainen saatavuus voi myös parantua, jos resurssien kohdentamisessa voidaan huomioida heikoimmassa asemassa olevien suurempi tarve. Ratkaisevaa terveyserojen kannalta on millainen valinnanvapausmallista tulee.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esitys antaa hyvät lähtökohdat kustannusten kasvun hillitsemiselle, mikäli sosiaali- ja terveystalouden integraatio onnistutaan toteuttamaan paljon palveluja tarvitsevien osalta optimaalisesti. Se tulee edellyttämään hyvää palveluohjausta ja palvelutarpeen määrittelyä sekä toimivaa työnjakoa eri ammattiryhmien välillä. Lisäksi se tulee vaatimaan sitä, että sote-palveluiden suurinta henkilöstöryhmää eli koulutettua hoitohenkilöstön osaamista johdetaan hoitotyönjohtajien toimesta organisaatioiden kaikilla tasolla sekä järjestämisen että palveluiden tuottamisen puolella.

Toinen tärkeä asia, joka liittyy kustannusten hillitsemiseen, on palvelulupauksen sisältö: Mitkä palvelut kuuluvat verorahoitteisten palveluiden piiriin, ketä hoidetaan ja mitkä ovat omavastuut. Merkitystä on myös sillä kuinka nopeasti uudet tavat tuottaa palveluita saadaan otetuksi käyttöön - esim. digitaaliset palvelut - ja toisaalta kuinka nopeasti tietojärjestelmät saadaan yhteensopiviksi. Digitaalisten palveluiden saatavuus ja helppous on varmistettava kaikille kansalaisille tasapuolisesti, tulee ennakoida esimerkiksi mahdolliset internetyhteyksien katvealueet, joista voi aiheutua katkoksia palveluihin, jolloin potilasturvallisuus voi heikentyä. Liikkuvien ja digitaalisten palvelujen osalta tulee huomioida niiden mahdolliset vaikutukset työaikaan ja muihin työnteon edellytyksiin.

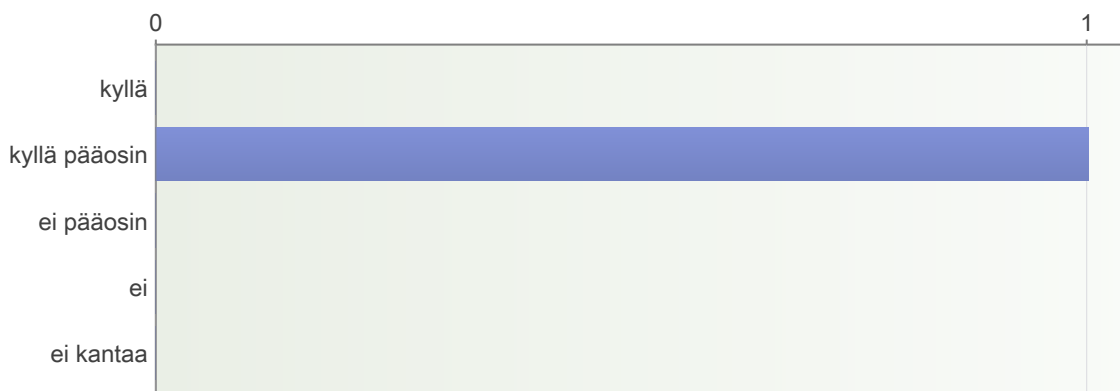
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Ei kommenttia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

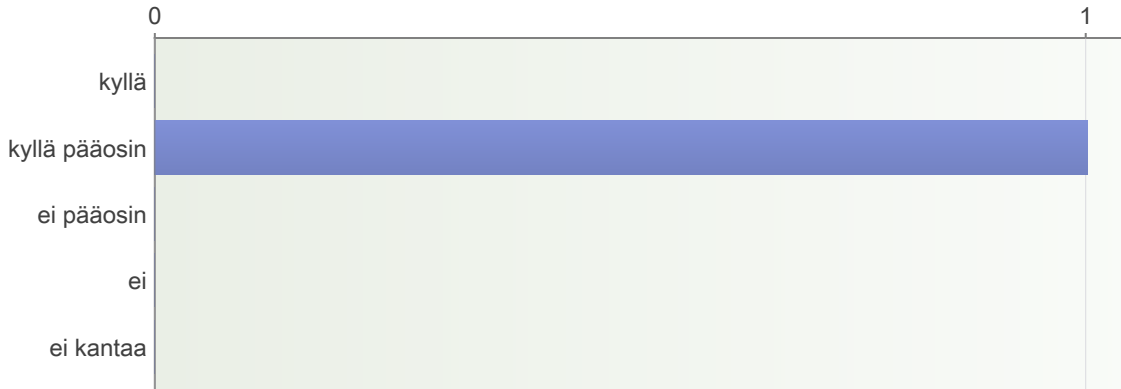
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Maakuntalakiluonnoksen säännökset ovat pitkälti samankaltaiset kuin kuntalaissa ja siten antavat pohjan maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle. Tehy pitää tärkeänä, että maakunnissa on maakuntajohtajan lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä vastaava johtaja. Maakuntalakesityksen mukaan em. johtaja voidaan valita, mikäli siitä on määräys hallintosäännössä. Tehyn näkemyksen mukaan sitä ei saa jäädä pelkästään hallintosäännön varaan, vaan se tulee lisätä maakuntalakiin. Kelpoisuusvaatimukset tulee määritellä hallintosäännössä. Tehy haluaa korostaa, että sekä maakunnan että maakunnan palvelulaitoksen

johtamisessa on oltava monipuolista osaamista, joka kattaa myös hoitohenkilöstön johtamisen. Tästä on tehtävä kirjaukset maakuntalain perusteluihin.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

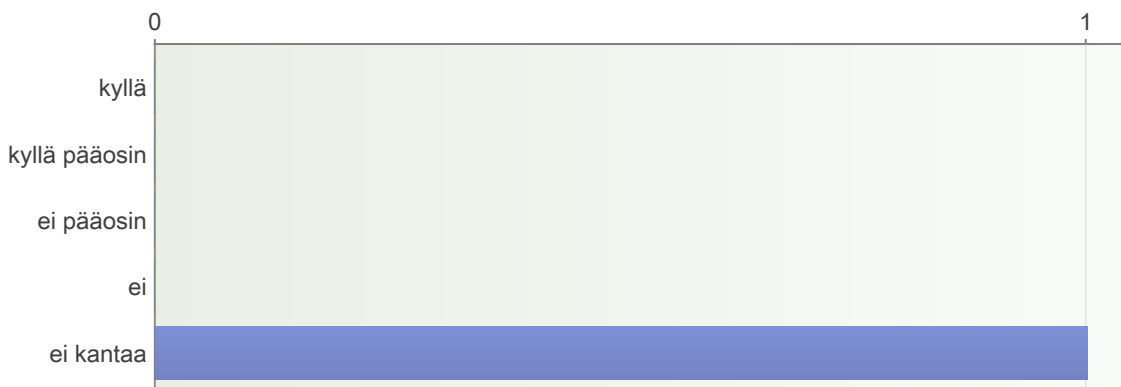

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lakiluonnoksen mukaan maakunnalla on 25 lakisääteistä tehtävää, joista laajin on sosiaali- ja terveydenhuolto. Maakuntien olosuhteet ovat erilaisia ja ne tulisi ottaa huomioon, jotta joustavat yhteistoimintamuodot erityisesti sote-palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa olisivat mahdollisia eikä tarpeettomia rajapintoja syntyisi. Jatkovalmistelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, että määritellään selkeästi kuntien ja maakuntien tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä miten toimiva yhteistyö niiden välillä saadaan aikaiseksi. Tehy pitää tärkeänä, että maakuntien tehtäviin kuuluu osaltaan koulutuksen ja osaamisen kehittäminen. Koulutuksen määrälliseen ja laadulliseen ennakointityöhön liittyen on tärkeää, että maakunnallinen ennakointi kytkeytyy valtakunnalliseen ennakointityöhön. Tehyn mielestä on myös tärkeää, että ennakointiin liittyvässä yhteistyössä osallisena ovat myös ammatilliset järjestöt.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

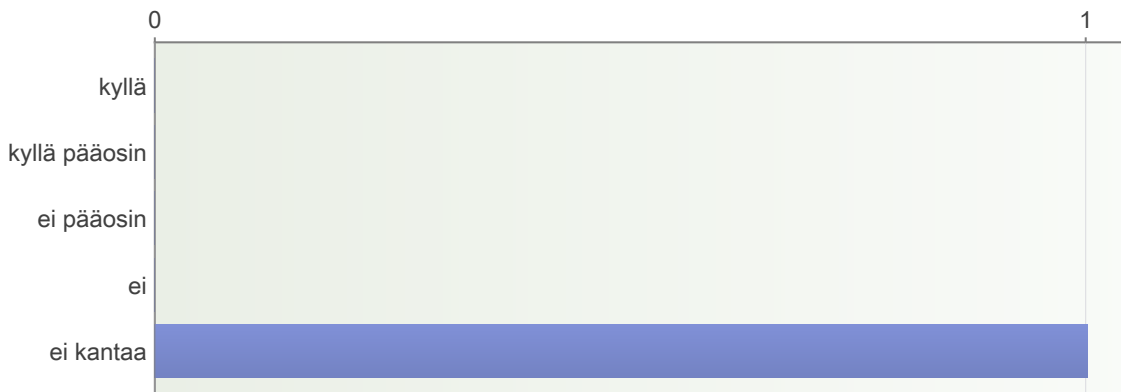
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

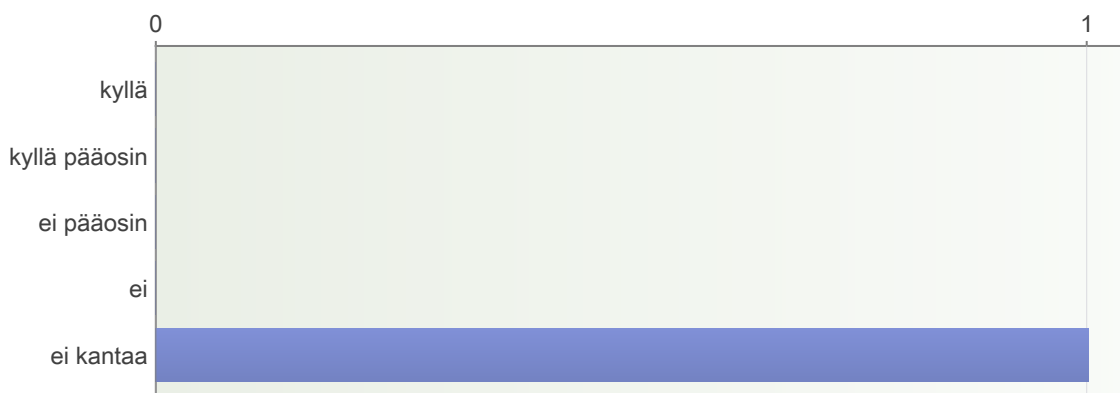

Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Sote -uudistuksen lähtökohtana on ollut järjestäjän ja tuottajan erottaminen. Maakunnan palvelulaitoksella pyritään toteuttamaan tämä tavoite maakunnan sisällä. Maakuntalakiesityksen 9 luvussa määritellään maakunnan palvelulaitos, joka on julkisoikeudellinen laitos ja itsenäinen oikeushenkilö. Tehy pitää ongelmallisena, että maakuntalain 118 §:n mukaan maakunnan on yhtiötettävä toimintansa, jos se toimii kilpailutilanteessa markkinoilla. Tämä maakuntalain mukainen yhtiöttämisvelvollisuus on huomattavasti suppeampi kuin sote-järjestämislain 22 §:n mukainen yhtiöttämisvelvollisuus, joka koskee myös laajan valinnanvapauden piirissä olevia palveluita. Maakuntalain mukainen yhtiöttämisvelvollisuus siis seuraa EU:n kilpailuneutraalisääntöksiä, kun taas sote-järjestämislaki menee paljon pidemmälle. Tehy pitää yhtiöttämisvelvoitetta tarpeettoman ankara. Palvelulaitos voisi tarjota valinnanvapauden piirissä olevia palveluita myös ilman yhtiömuotoa. Maakuntalain 4 §:n mukaan maakunnan palvelulaitoskonsernia tulisi johtaa ja voimavaroja käyttää kokonaisuutena. Tämä kuitenkin estyy, jos palvelulaitoksen laajan valinnanvapauden piirissä toimivat tytäryhtiöt eivät voisi käyttää palvelukeskuksen palveluita. Tämä voi johtaa sairaanhoitopiirien kuvantamis- ja laboratoriopalveluiden pirstoutumiseen. Tehy pitää tärkeän, että verorahoilla rahoitettavan toiminnan, riippumatta siitä ovatko ne palvelulaitoksen omistamia tai puhtaasti yksityisiä – pitäisi olla julkisen kontrollin piirissä.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Tietohallinto ja ICT

Tehy pitää tärkeänä, että kytkemällä ICT-toimintaa koskeva ohjaus osaksi yleistä valtion ja maakuntien välistä neuvottelua (13 §) varmistetaan yhtenäinen ohjaus ja ennakoitavuus sekä yhteys talouden ja toiminnan suunnitteluun. Osaamisen ja koulutuksen näkökulmasta on tärkeää, että sosiaali- ja terveysalan työntekijät perehdytetään ja heidän osaaminen varmistetaan yhteisten ICT-palveluiden linjausten osalta säästötavoitteista huolimatta.

Lakiluonnoksen mukaan maakuntahallituksen (37 §) on otettava riskienhallinnassa huomioon toiminnan riskit kokonaisvaltaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollossa tietohallinnon ja -järjestelmien toimintaan liittyvät riskit ovat potilas- ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta suuria. Tehy pitääkin tärkeänä, että riskien minimoimiseksi työnantajat huolehtivat sosiaali- ja terveydenhuoltoalan vakinaisen ja sijaisina toimivan henkilöstön riittävästä perehdytyksestä ja koulutuksesta sekä ennakoivat avainhenkilöiden vaihdoksiin liittyvät riskit esimerkiksi kuvaamalla konkreettisesti prosessin eteneminen ja vastuukysymykset näissä tilanteissa.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

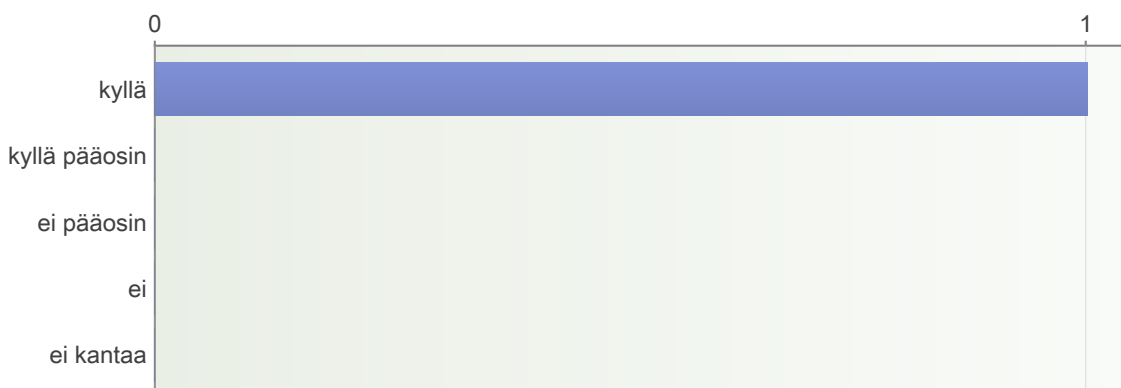
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tehy pitää tarkoituksen mukaisena palveluiden keskittämistä riittävän suuriin yksiköihin. Sillä voidaan varmistaa riittävä ammatillinen osaaminen ja sitä kautta palvelujen laatu sekä potilasturvallisuus. Tärkeää on se miten lainsäädännössä määritellään lähipalvelut, keskitetyt palvelut ja niiden tuottamistavat. Esimerkiksi äitiyshuoltoa tulee tarkastella kokonaisuutena huomioiden THL:n työpäpaperin 17/2015: Äitiysneuvolat muuttuvassa terveydenhuollossa – ehdotuksia rakenteiden uudistamiseksi 2015, tekemät esitykset toiminnan kehittämiseksi. Esitetyllä mallilla voidaan tukea kustannustehokkaasti äitiyshuollon sisällöllistä yhdenmukaisuutta ja kohdentaa erityisosaamista asiakaslähtöisesti, pääosin lähipalveluina ja keskeisiin yhteistyötahoihin integroituna. Keskittämisen ohella digitalisaatiolla tulee olemaan suuri merkitys palveluiden saatavuudessa ja saavutettavuudessa. Uudenlaisia palveluja tulee kehittää potilaiden omahoitoon ja lähipalveluina tuotettaviin palveluihin. Mikäli uudet palvelut otetaan onnistuneesti käyttöön, jää enemmän voimavaroja myös niiden henkilöiden hoitamiseen, jotka eivät osaa tai voi käyttää digitaalisia palveluita. Tehy pitää palvelujen saatavuuden näkökulmasta tärkeänä, että digitalisaatioon ja sen vaatimaan osaamisen panostetaan.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa.

Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

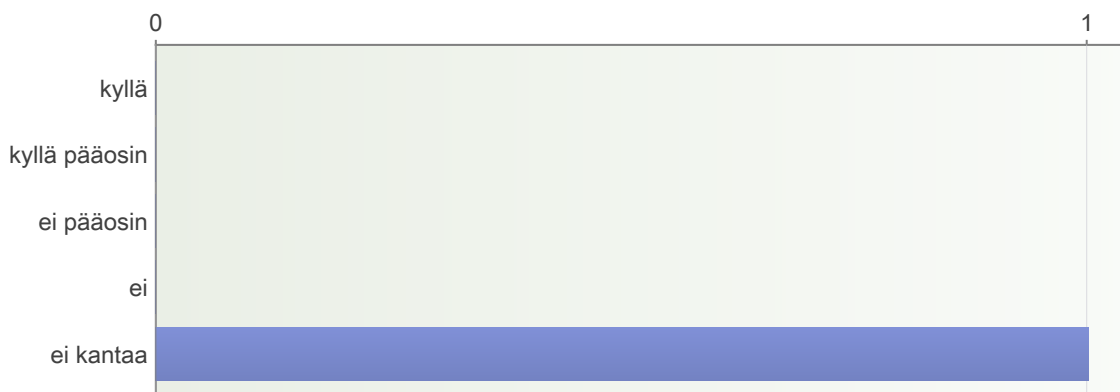

Avoimet vastaukset: kyllä

- Tehy pitää perusteltuna viiden sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueiden muodostamista. Yhteistyösopimuksen tulee kuitenkin olla osapuolia sitova, jotta epäterveeltä osaoptimoinnilta vältyttäisiin. Ehdotetun lain 35 §:ssä säädetään tarkemmin kehittämissyhteistyöstä yhteistyöalueella, minkä perusteella yhteistyöalueet sopivat yhteistyöstä ja työnjaosta kehittämistoiminnan toteuttamisessa. Tämä yhteistyö on otettava huomioon ja todettava myös yhteistyösopimuksessa. Sosiaali- ja terveysalalla on erittäin tärkeä, että kehittämissyössä nimenomaan sosiaali- ja terveysalan osaajat sekä asiantuntijat ovat yhdessä kehittämässä tiedonhallinta- ja sähköisiä palveluja. Järjestämislakiesityksen perusteluiden mukaan maakunnan tehtävänä on asettaa yhteinen tutkimustoimikunta sekä tehdä koulutussopimus lääketieteen, hammaslääketieteen ja sosiaalihuollon henkilöstön koulutusta antavien yliopistojen kanssa. Tehy pitää tärkeänä yhteistyösopimusten laajentamista myös ammattikorkeakoulujen ja toisen asteen oppilaitoksiin - erityisesti sellaisten sosiaali- ja terveydenhuollon erikoisosaamista tuottavien ammattikorkeakoulujen kanssa, jotka kouluttavat esim. röntgenhoitajia, bioanalytikoita, suuhygienistejä tai ensihoitajia. Ko. koulutukset vastaavat maakuntaa laajempien työpaikka-alueiden koulutusvastuusta, jolloin esimerkiksi työvoimatarpeen arvioiminen maakuntaa laajemmalle alueelle tehostuu.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

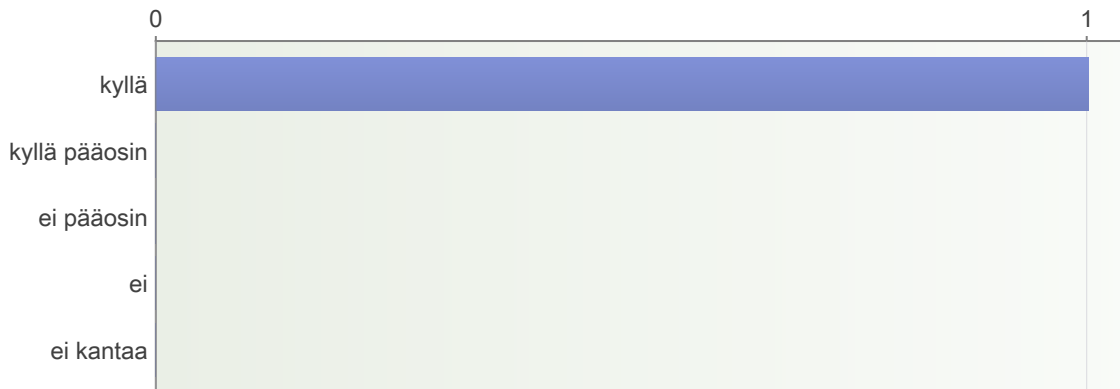
Avoimet vastaukset: ei kantaa

- Uudistuksella tavoitellaan asiakaslähtöistä palveluiden täydellistä integraatiota niin peruspalveluiden ja erityispalveluiden (vertikaalinen integraatio) kuin sote -peruspalveluiden (horizontaalinen integraatio) osalta. Tehyn näkemyksen mukaan valinnanvapaus, monituottajamalli ja yhtiöittäminen vaikutuksia integraatioon on vaikea arvioida. Toteutus tulee edellyttämään vahvaa ohjausosaamista valtion ja maakuntien välillä, järjestäjien ja tuottajien välillä sekä asiakasrajapinnassa. Uudistuksen onnistuminen edellyttää, että maakunnalla on tosiasialliset mahdollisuudet huolehtia toiminnan johtamisesta ja integraation toteutumisesta maakunnan toiminnassa. Lisäksi toiminnanohjaus edellyttää hyviä ja toimivia tietojärjestelmiä, jotta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja voidaan hyödyntää tietoturvallisesti. Palveluntuottajien velvoite yhteistyöhön voi monituottajamallissa olla ongelmallista mikäli tuottajat ovat toistensa kilpailijoita. Järjestämisen ja rahoituksen integraatio toteutuu, mutta asiakkaan palveluiden ja tietojärjestelmien osalta integraatio jää ainakin tässä vaiheessa toteutumatta. Paljon palveluja käyttäville annetaan ohjausta ja tehdään laaja-alainen palvelutarpeen

arvio ja asiakassuunnitelma. Esityksessä tulisi selkeämmin tuoda esiin se, mikä on toimintaa ohjaavan substanssilainsäädännön rooli, miten suunnitelman toteutuminen tapahtuu ja tuleeko asiakkaille nimetä palveluohjaajat / asiakasvastaavat, jotka koordinoivat hoitoa / palvelujen käyttöä.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

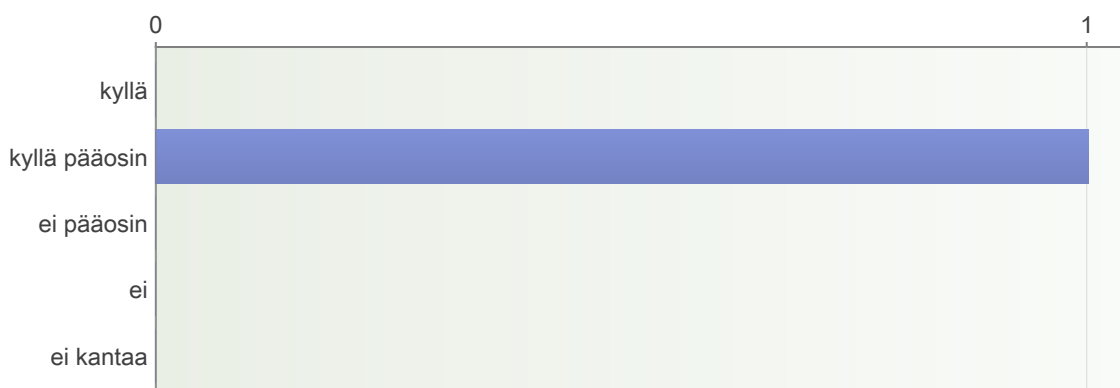

Avoimet vastaukset: kyllä

- Tehy on pitänyt tärkeänä, että valtion ohjausta vahvistetaan sote-palveluiden osalta. Nykyisessä järjestelmässä valtion ohjaus on liian heikkoa. Parhaita käytäntöjen leviäminen on ollut sattumanvaraista ja riippunut paikallisten toimijoiden muista intresseistä. Väestön terveyserot ovat lisääntyneet.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

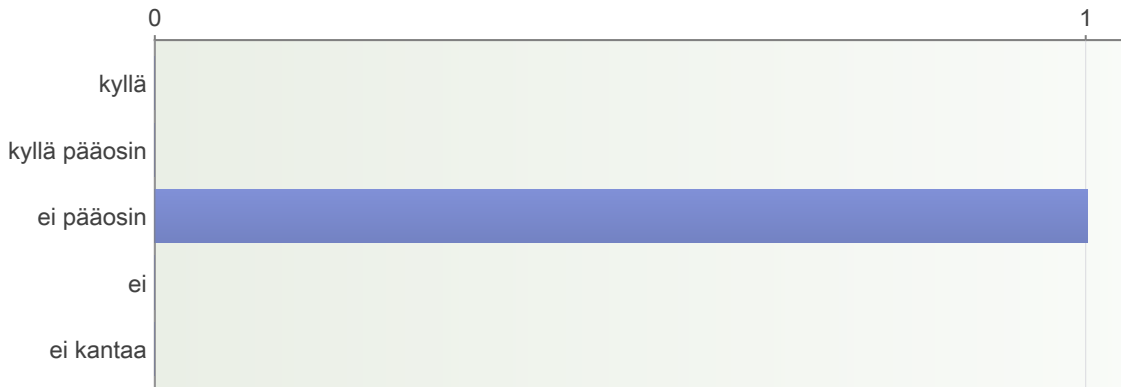

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tehyn pitää osin haasteellisena, sitä että maakunnan on erotettava sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen omassa toiminnassaan. Mikäli järjestäjän ja tuottajan erottaminen toteutetaan, tulee niiden välinen työnjako tehdä selkeäksi. Tehyn näkemyksen mukaan järjestäjän ja tuottajan erottamisella ei välttämättä saavuteta kustannusten säästöjä, joita lakiehdotuksessa tavoitellaan. Tehyn näkemys on se, että julkinen sektori on tulevaisuudessakin päävastuussa verovaroin kustannettavien palvelujen tuottamisesta. Yksityinen ja kolmassektori täydentävät palvelutuotantoa.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tehyn näkemyksen mukaan yhtiöittämisvelvoitetta ei ole syytä määritellä eri tavoilla maakunta lain 118 §:ssä ja sote-järjestämislain 22 §:ssä. Tavoite, että valinnanvapauden piirissä olevat palvelut tuotetaan kilpailuneutraalisti ja kaikki tuottajat ovat samalla viivalla, on sinänsä kannatettava, mutta velvoite yhtiöittää kaikki valinnanvapauden piiriin tulevat maakunnan omat palvelut, saattaa myös purkaa toimivat palvelurakenteet esim. laboratorio- ja kuvantamispalvelut.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Järjestämislain pykälissä 7 ja 8 säädetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä. Pidämme tärkeänä sitä että kuntiin nimetään henkilö, jonka toimenkuva painottuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen tiiviissä yhteistyösää maakunnan kanssa. Pykälissä mainitaan, että vastuutaho voi olla esim. kunnanjohtaja. Tehyn näkemyksen mukaan kunnissa tulisi olla kunnanjohtajan lisäksi nimetty hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen vastuuhenkilö, jolla on tosiasiallinen toimivalta, vastuu ja asema sekä alan osaamista ja sopiva koulutus esim. terveystieteistä.

Tehy pitää tärkeänä, että yhteistyö suunnitellaan niin että kaikki hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osa-alueet tulee huomioida. Varhaiskasvatus, opetustoimi, opiskelijahuolto ja toisaalta myös ikäihmisten palvelut linkittyvät vahvasti sekä kunnan että maakunnan toimijoihin. Yhteistyön rakenteiden tulee olla saumattomat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rahoituksen tulee olla riittävä.

Johtaminen

Sosiaali- ja terveystieteiden henkilöstöstä yli 90 % on naisia, siksi Tehy pitää tärkeänä, että naisten osuutta sosiaali- ja terveydenhuollon esimiehissä ja johtajissa lisätään. Uudet työnantajaorganisaatiot saattavat olla maantieteellisesti laajalla alueella. On tärkeää, että johtamistehtäviä on riittävästi eivätkä lähiesimiehet ja alaiset ole maantieteellisesti etäällä toisistaan. Työntekijöillä on oikeus hyvään johtamiseen ja lähiesimiehiin.

Tehy ry edellyttää, että sekä järjestämis- että tuottamisvastuussa olevien organisaatioiden kaikilla tasoilla on koulutetun hoitohenkilöstön työn sisällön, osaamisen ja koulutuksen tuntevat hoitotyön johtajat, joilla on johtamiskokous ja kokemus. Hoitotyön johtajia tarvitaan viemään eteenpäin sellaisia käytäntöjä, joilla varmistetaan hoidon yhdenvertainen saatavuus ja asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet. Tätä osaamista tarvitaan myös muutosten suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä tuloksellisessa kehittämisessä.

Tehy edellyttää, että järjestämislain perusteluissa säädetään tarkemmin sosiaali- ja terveystieteiden edellyttämästä johtamisen kokonaisuudesta. Lain yksityiskohtaisiin perusteluihin tulee lisätä kirjaus hoitotyön johtamisen edellytyksistä seuraavasti:

Hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön ammatillisesta johtamisesta sekä hoitotyön ja terveystieteellisen asiantuntijatyön ja kehittämis- ja tutkimustoiminnan johtamisesta ja koordinoinnista. Hoitotyön johtaja vastaa siitä, että integroitu sosiaali- ja terveystieteiden toiminta on asiakkaiden palvelutarpeiden mukaista, asiakaslähtöistä ja että hoitotyön käytännöt perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Lisäksi hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön laadun, turvallisuuden sekä vaikutusten ja seurannan arvioinnista.

Työssäoppiminen

Tehyn mielestä on erittäin tärkeää turvata maakunnissa sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoiden riittävät mahdollisuudet koulutuksen aikaiseen harjoitteluun tai työssäoppimiseen. Mahdollisuuksiin ei saa vaikuttaa tuottajan omistuspohja (julkinen-yksityinen). Maakuntien tulee tuottaa riittävän yksityiskohtaisia tietoja STM:n työvoima- ja koulutustarpeen ennakoimiseksi. Monialaisen kehittämistoiminnan turvaamiseksi maakunnissa, on huomioitava moniammatillinen kokoonpano maakuntien kehittämistoiminnan työryhmissä.

Koulutuksen kustannusten korvaukset

Yliopistollisten sairaaloita ylläpitäville maakunnille tulisi koulutustoiminnan koordinaatiotehtävän osalta tehtävää laajentaa myös alueen ammattikorkeakouluja koskevaksi.

Tehyn mielestä STM:n mahdollisuutta käyttää harkintaansa siinä, mitä yliopistotasoisia koulutuksia olisi palvelujärjestelmän tarpeet huomioiden tarkoituksenmukaista tukea koulutuskorvauksella, tulisi laajentaa koskemaan myös ammattikorkeakoulun tuottamia lisä-, täydennys- ja erikoistumiskoulutuksia. Erityisesti niiden koulutusten osalta, jotka vaikuttavat sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön pätevytykseen työrullaan

mm. rajattu lääkkeenmääräämisoikeus, hoitotason ensihoidon pätevytyminen, ensihoidon kenttäjohtajan pätevytyminen, työterveyshuollon pätevytyiskoulutukset jne.

Toisen asteen ja ammattikorkeakoulun harjoittelu- ja työssäoppimisen korvaus tulisi jatkossakin toteuttaa osana koulutuskorvausta palvelun tuottajalle maakunnissa. Tällä hetkellä oppilaitokset maksavat korvauksen suoraan palvelun tuottajille. Tärkeää olisi, että harjoittelusta maksetut korvaukset ohjautuisivat suoraan harjoittelusta vastaavien henkilöiden ohjausosaamisen kehittämiseen.

Tehyn mielestä on erittäin tärkeää turvata maakunnissa sosiaali- ja terveydenhuollon opiskelijoiden riittävät mahdollisuudet koulutuksen aikaiseen harjoitteluun tai työssäoppimiseen. Mahdollisuuksiin ei voi vaikuttaa tuottajan omistuspohja (julkinen-yksityinen). Lisäksi sairaaloita ja muita toimintayksiköitä on voitava käyttää sovitusti erilaisten taitojen oppimiseen osana koulutusta.

On tärkeää, että henkilöstön ammattitaidon ylläpidosta ja täydennyskoulutuksesta säädetään järjestämislaissa. Täydennyskoulutuksen rahoitusvastuu on työnantajalla, mutta Tehy epäilee, että kaikkien terveydenhuollon ammattihenkilöiden osalta ei lisää- ja täydennyskoulutukseen pääsy ole riittävää ilman koulutuskorvauserusteiden laajentamista yliopistotasoisesta koulutuksesta lisäksi ammattikorkeakoulutukseen (vrt. edellä). Edelleen Tehy pitää tärkeänä, että täydennyskoulutuksen sisällöstä ja laadusta ja määrästä säädettäisiin tarkemmin STM:n asetuksella.

Terveystieteiden koulutus Helsingin yliopistoon

Tehy esittää, että työvoiman saatavuuden turvaamiseksi terveystieteellisen koulutuksen koulutusosoikeus annettaisiin Helsingin yliopistolle.

Valvonta

Tehy pitää tärkeänä, että maakunta- ja sote-uudistusten myötä sosiaali- ja terveysalan valvonta keskitetään kokonaisuudessaan STM:n alaisuuteen.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

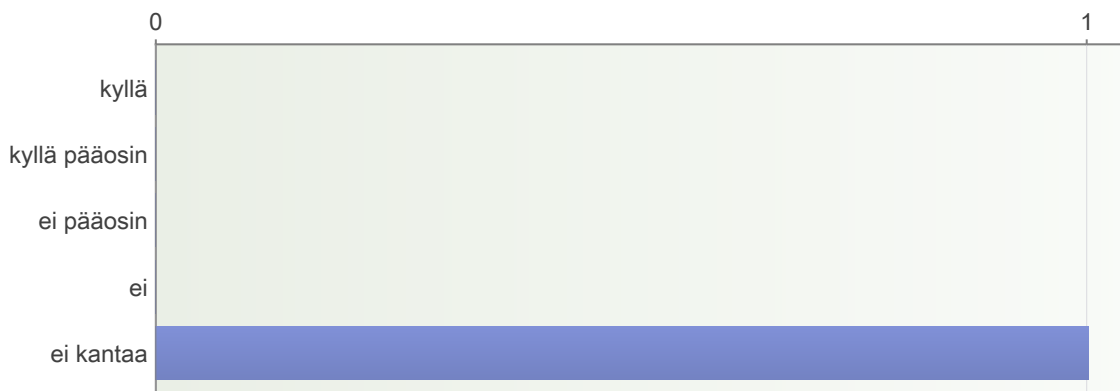
Avoimet vastaukset: ei kantaa

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymyksen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

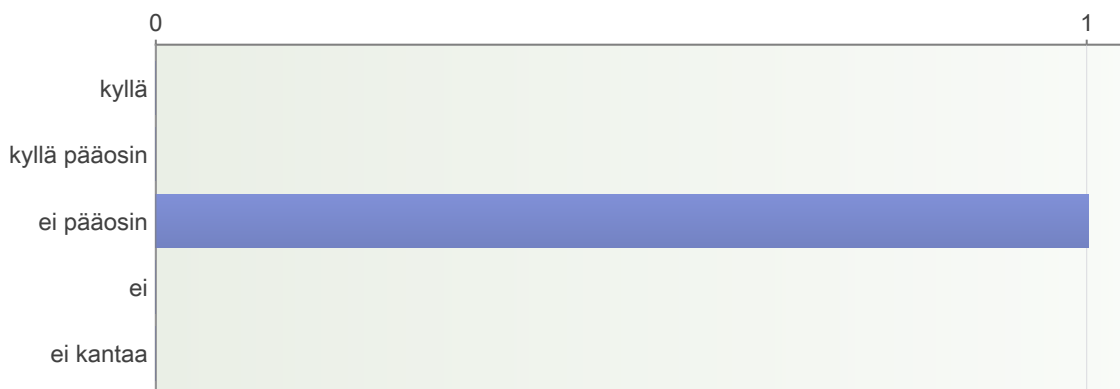
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettyä henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

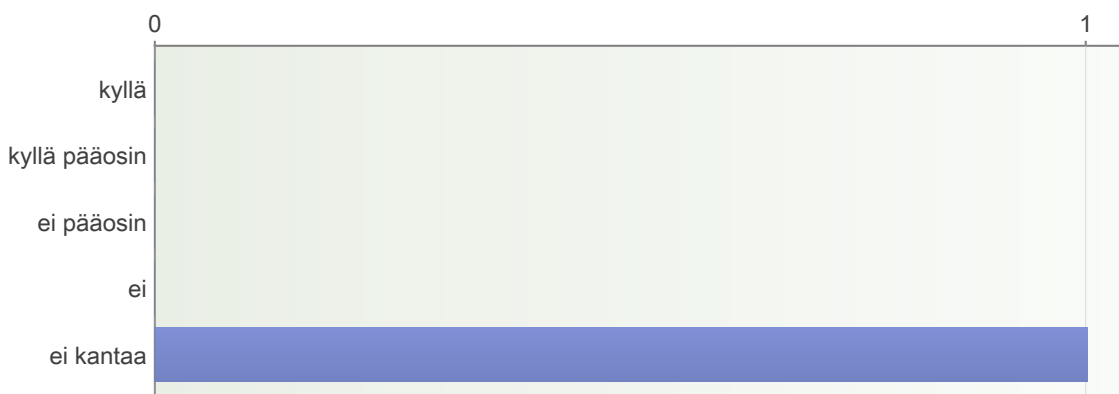

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Voimaanpanolain 14 §:ssä on todettu, että liikkeen luovutusta noudatetaan henkilöstön siirtyessä kunnista ja kuntayhtymistä maakunnallisiin organisaatioihin. Todennäköisesti vuoden 2019 alussa ei ole vielä muodostettu maakuntien palveluyhtiöitä, eikä mahdollisesti myöskään palvelulaitoksia. Työnantajavaihdoksia saattaa siis tulla useita maakuntaorganisaation sisälläkin, ja kaikissa näissä muutoksissa tulisi noudattaa liikkeen luovutusta. Maakuntien palveluyhtiöiden perustaminen voi tapahtua vasta voimaanpanolain 14 §:n 4 momentin siirtymäajan jälkeenkin. Siksi ei ole tarkoituksenmukaista rajoittaa liikkeen luovutuksen soveltamista ajallisesti näissä tilanteissa. Voimaanpanolain 15 § on epäselvästi muotoiltu. Siitä ei käy ilmi, mitä henkilöstön siirtoja säännös koskee ja millä ajanjaksolla.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

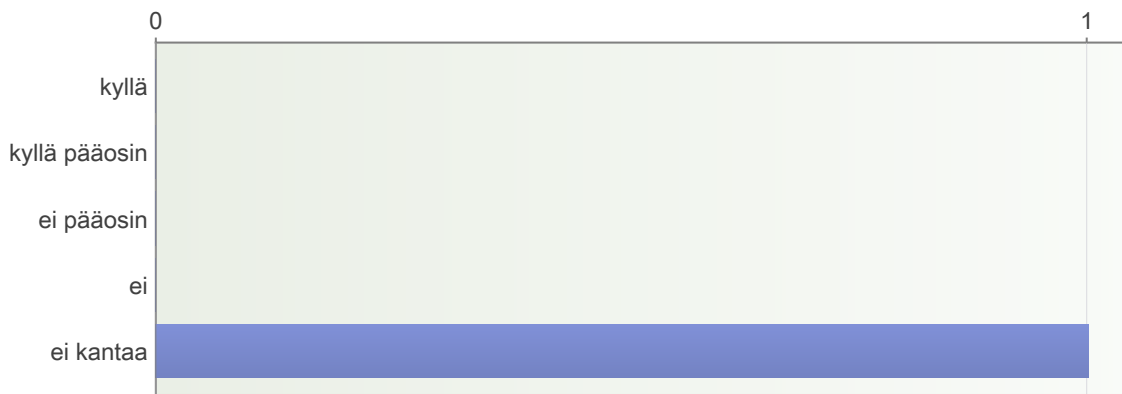
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Yhteistoiminta, työsuojelu ja henkilöstön osallisuus

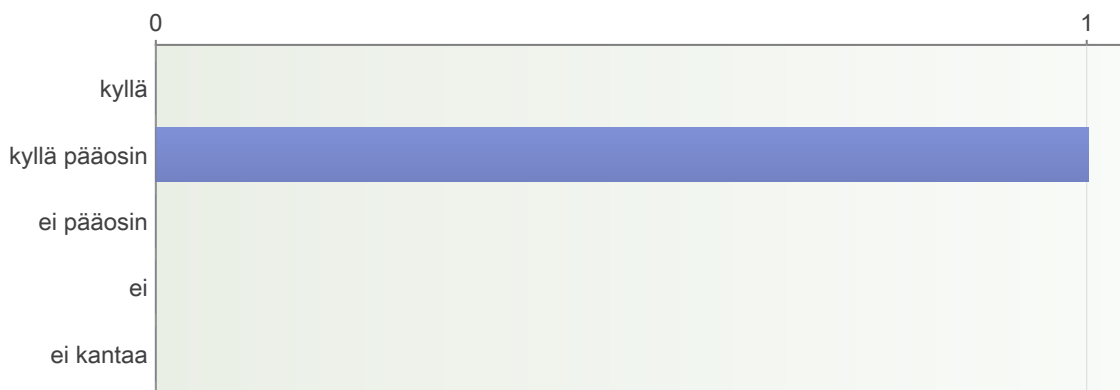
Uudistuvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännöllisten tavoitteiden tulee ohjata palveluiden sisällöllistä kehittämistä. Henkilöstön on oltava vahvasti mukana tässä kehittämistyössä. Vain henkilöstön osallisuuden ja asiantuntemuksen hyödyntäminen johtaa toimiviin ja tehokkaisiin ratkaisuihin. Muutoksissa on välttämätöntä huolehtia yhteistoiminnasta henkilöstön kanssa. Yhteistoimintaa on oltava valmistelun jokaisessa vaiheessa ja jokaisella tasolla henkilöstön edustus.

Tehy ry pitää tärkeänä, että henkilöstön mahdollisuus vaikuttaa työnantajansa toiminnan kehittämiseen ja itseensä koskevaan päätöksentekoon tapahtuu yhteistoiminnassa. Virallisessa yhteistoiminnassa tulee huomioida muutoksesta johtuva, lisääntynyt yhteistoiminnan tarve. Lisääntynyt yhteistoiminta tulee näkyä henkilöstön edustajien ajankäytössä.

Tehy ry on huolissaan, miten työsuojelun yhteistoimintaan liittyvät asiat hoidetaan jatkossa pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti, jos palvelun tuottajien määrä lisääntyy ja palvelun tuottamissopimukset ovat lyhytaikaisia. Työsuojelun yhteistoiminnan osalta on nykyisin olemassa kunnallisen alan työsuojelun yhteistoimintasopimus sekä ohje työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa. Vastaavia valtakunnallisia, keskustason sopimuksia ei ole sovittu sosiaali- ja terveydenhuoltoalan yksityissektorin osalta. Tämä aiheuttaa epätasa-arvoa.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

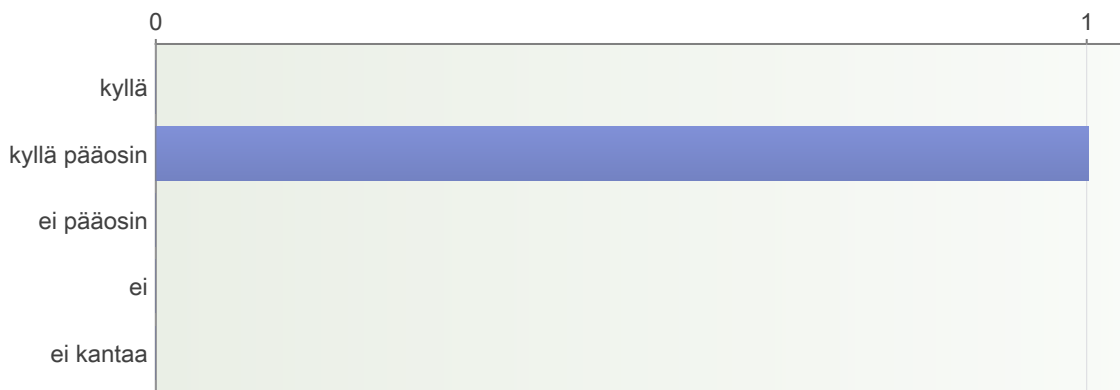

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Valtion rahoitusvastuu on hyvä tapa toteuttaa periaatteet siitä, että kansalaiset rahoittavat palvelut maksukykyensä mukaisesti, mutta saavat palvelut tarpeidensa perusteella. Kun rajoitusvastuu kuuluu valtiolle, tämä tasointu toteutuu ainakin maakuntien välillä.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

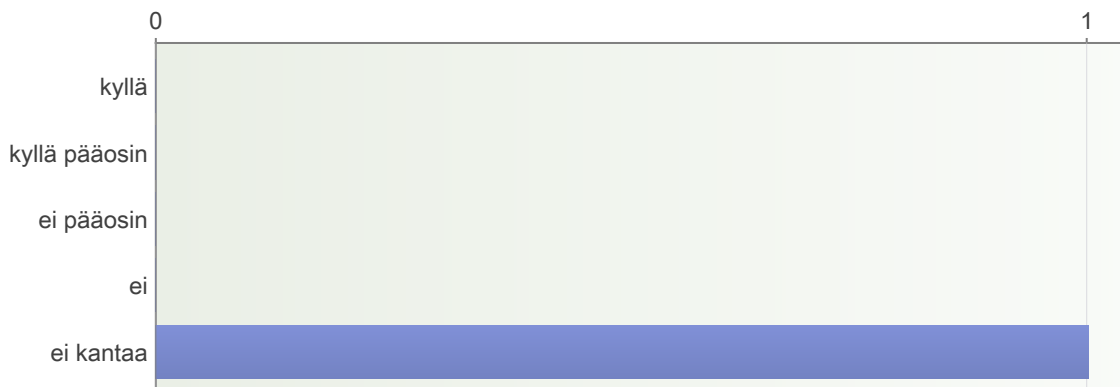

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tehyn näkemyksen mukaan maakunnilla pitäisi olla mahdollisuudet suoriutua lakisääteisistä palveluista valtion rahoituksella sekä asiakas- ja käyttömaksutuloilla. Jotta tasavertaisuus peruspalveluissa toteutuu myös yksilötasolla, on tärkeää, että asiakasmaksut pidetään riittävän matalalla tasolla eikä maakuntien rahoitusta kiristetä liikaa. Valtio tulee varmistaa valvonnan keinoin että tasavertaisuus toteutuu maakunnissa. Selkeät vaatimukset talouden tasapainossa pitämisestä pidemmällä aikavälillä auttaa talouskurin ylläpitämisessä.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

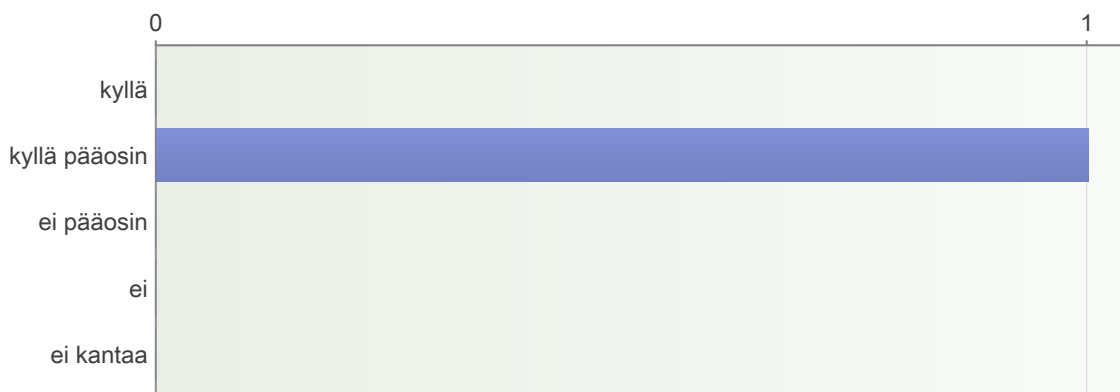
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

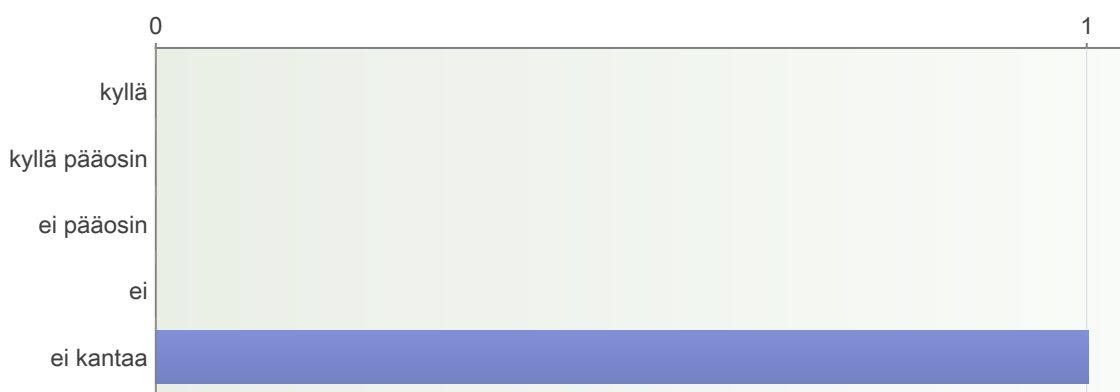
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

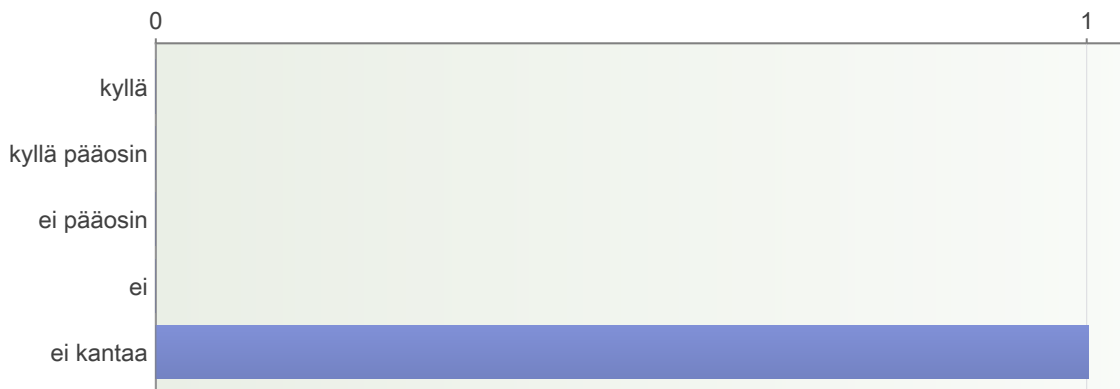
Avoimet vastaukset: ei kantaa

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

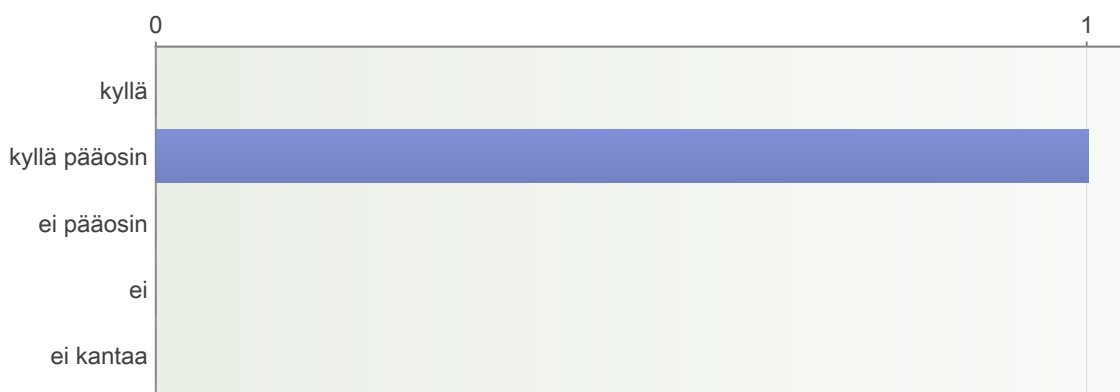
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

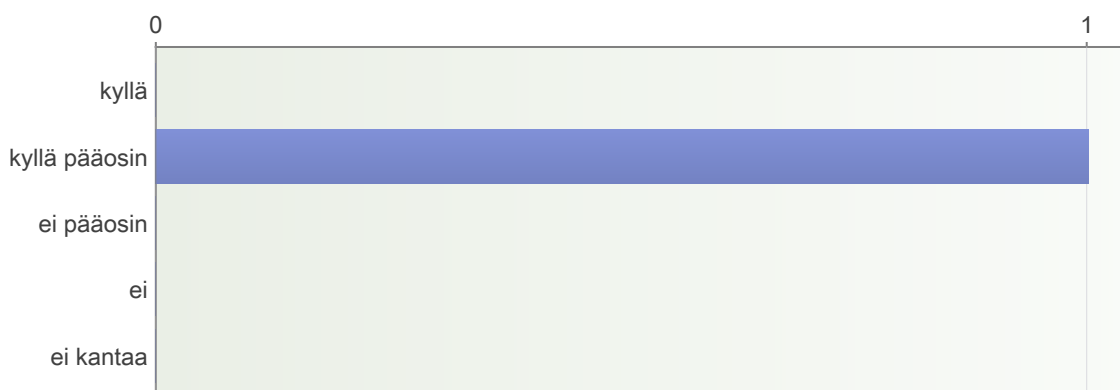
Avoimet vastaukset: ei kantaa

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

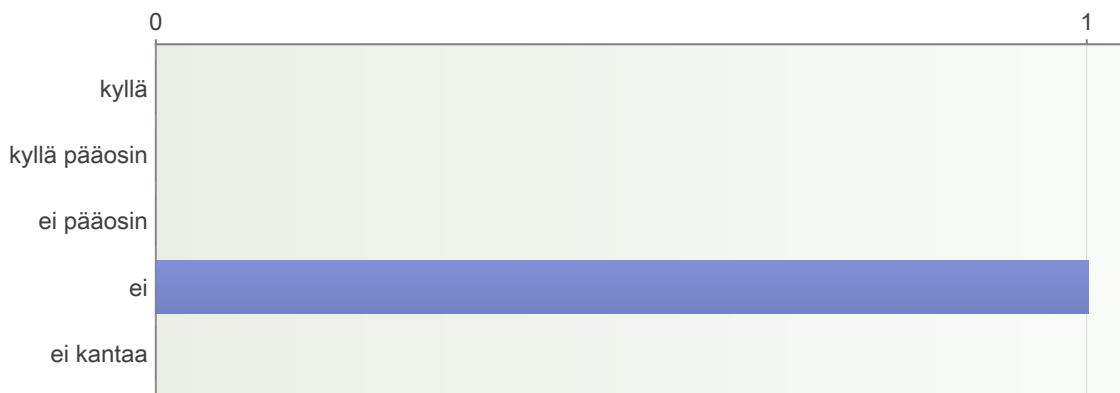
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Tehy pitää välttämättömänä, että julkisten eläkkeiden rahoittamiseksi toteutetaan siirtymämaksu, jos siirtymämaksua ei toteuteta, on riski että JuEL-eläkkeiden rahoitus pitkällä aikajänteellä rapautuu.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Muutoksen onnistumisen edellytyksenä on henkilöstön sitoutuminen muutoksen läpivientiin, siksi on tärkeää, että henkilöstön asema muutosprosesseissa turvataan. Tehy ry:n näkemyksen mukaan maakunnille on osoitettava riittävästi muutostukea henkilöstön ja esimiesten tukemiseen ja sitouttamiseen esim. muutokseen liittyvällä lisä- ja täydennyskoulutuksella.

Voimaanpanolaissa on lisäeläketurvasta säädetty (15 §) osittain puutteellisesti. Tehyn näkemyksen mukaan lisäeläketurvan tulisi koskea ainakin

- henkilöitä, jotka siirtyvät kunnista ja kuntayhtymistä 1.1.2019 suoraan maakunnan tai sen palvelulaitoksen omistamaan yhtiöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen
- henkilöitä, jotka siirtyvät kunnista ja kuntayhtymistä ensin maakuntaan tai sen palvelulaitokseen ja tämän jälkeen maakunnan tai sen palvelulaitoksen omistamaan yhtiöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen
- henkilöitä, jotka siirtyvät kuntien nykyisistä yhtiöistä maakunnan tai sen palvelulaitoksen omistamaan yhtiöön tai valtakunnalliseen palvelukeskukseen muutoin kuin osakekannan siirron myötä
- henkilöitä, jotka siirtyvät maakuntakonsernin yhtiöön ja siirtymäajan puitteissa toiseen maakuntakonsernin yhtiöön.

Laajojen työnantajakokonaisuuksien vaikutukset

- Työmatkojen kohtuuton piteneminen tulisi estää; vaikutuksia niin alan vetovoimaan kuin naisten työssäkäyntiin (pienien lasten äidit jäisivät entistä herkemmin kotiin)

Johtamisen ja esimiestyön riittävät resurssit olisi varmistettava muutoksen eri vaiheissa

- Erityisesti lähiesimiehet ovat olennaisessa roolissa koko pitkässä muutosprosessissa; heitä on tuettava muutoksessa ja mahdollistettava käytännössä muutosjohtaminen, jotta he voivat tukea omaa henkilöstöään ja viedä uudet toimintatavat käytäntöön
- Olisi pyrittävä siihen, että lähiesimiehen alaiset eivät ole maantieteellisesti hajallaan

•Naisten osuutta sosiaali- ja terveydenhuollon esimiehissä ja johtajissa olisi lisättävä (ks. sukupuolivaikutusten arviointi)

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

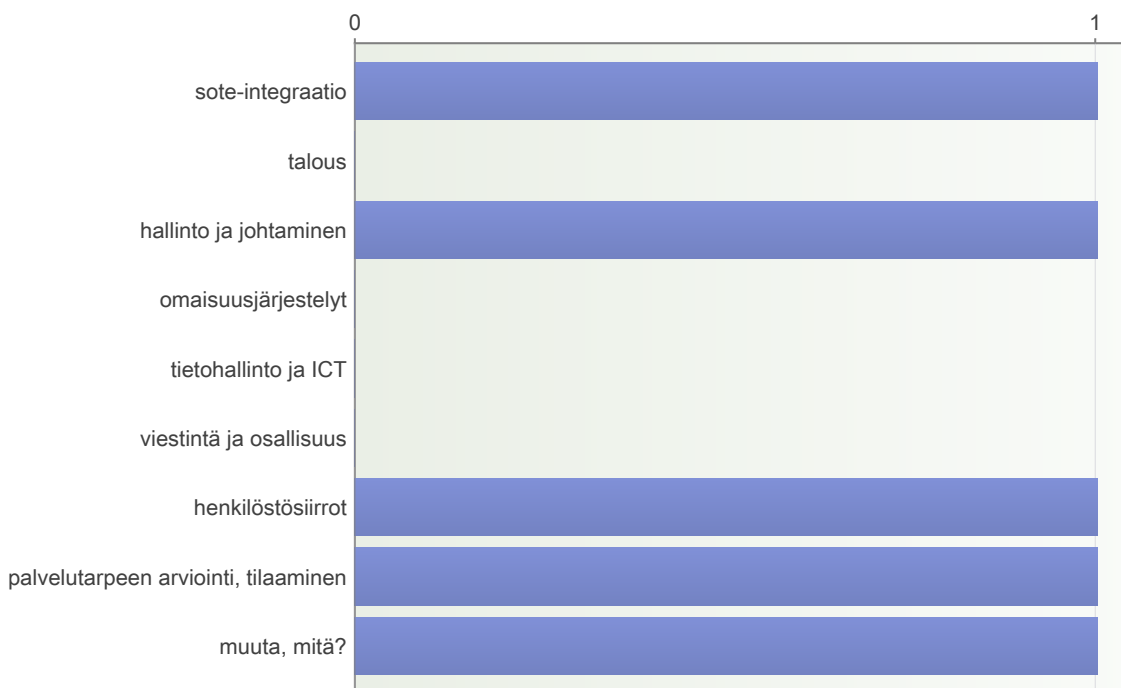
Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Tehy pitää erityisen tärkeänä, että uudistukselle varataan riittävästi tukea. Erityistä tukea tarvitaan Sote-integraation toteuttamiseen. Asiakaslähtöiset palvelut edellyttävät potilasprosessien kuvaamista, jotta asiakkaiden hoitoon pääsy oikea-aikaisesti tulee turvattua. Edellyttää samalla työnjaon uudistamista ja eri ammattihenkilöiden roolien selkiyttämistä jne.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Tehy ry:n keskeiset näkemykset uudistuksiin liittyen

1) Johtaminen

Maakuntien ja sosiaali- ja terveystalveluiden hallinto tulee järjestää siten, että niitä johtavat vahvan johtamisosaamisen ammattilaiset. Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta vastuussa olevien organisaatioiden johdossa ja asiantuntijoissa tulee olla tasapainoisesti sosiaali- ja terveydenhoidon asiantuntemusta. Tehy edellyttää, että organisaatioiden kaikilla tasoilla tulee olla hoitohenkilöstön johtamiseen koulutettuja hoitotyön johtajia. Tämä tulee myös kirjata lakiesitysten perusteluihin.

Johtamisen ja esimiestyön riittävät resurssit olisi varmistettava muutoksen eri vaiheissa. Erityisesti lähiesimiehet ovat olennaisessa roolissa koko pitkässä muutosprosessissa. Tehy pitää tärkeänä, että heitä tuetaan muutoksessa ja mahdollistetaan käytännössä muutosjohtaminen, jotta he voivat tukea omaa henkilöstöään ja viedä uudet toimintatavat käytäntöön.

2) Henkilöstö

Henkilöstö on avainasemassa muutoksen onnistumisen kannalta. Tehy pitää tärkeänä, että henkilöstön asema ja vaikutusmahdollisuudet turvataan. Henkilöstön tulee olla mukana koko muutosprosessissa. Prosessin läpivientiä varten maakunnille on osoitettava riittävästi rahaa, jolla järjestetään henkilöstölle muutoskoulutusta huomioiden työsuojeluun liittyvät näkökohdat. Lisäksi tulee varata riittävät johtamis- ja esimiesresurssit muutosjohtamiseen.

Eläkkeiden rahoitus muutoksen yhteydessä on turvattava. Yhtiöittämisvelvollisuus voi johtaa suurenkin henkilöstömäärän siirtymiseen pois julkisesta eläkejärjestelmästä yksityiseen eläkejärjestelmään. Tämä vaarantaisi julkisten eläkkeiden maksun ja johtaisi veronkorotuspaineisiin. Tämä riski on neutralisoitavissa tasaus- tai siirtymämaksulla, jolla tasataan muutoksen vaikutusta eri eläkejärjestelmiin.

Tehy pitää tärkeänä, että maakunnallisten työnantajien osalta kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että henkilöstön työmatkat eivät pitene kohtuuttomasti. Pitkillä työmatkoilla on vaikutuksia alan vetovoimaan ja erityisesti naisten työssäkäyntiin pienten lasten äitien jäädessä entistä herkemmin kotiin.

3) Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Uudistuksen tulee vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon perustalveluita sekä kuntoutuksen kokonaisuutta. Erityistä huomiota tulee kiinnittää terveyden edistämisen, siihen suunnattaviin voimavaroihin ja kannustimiin sekä terveyden edistämisen rakenteisiin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstön tulee voida osallistua hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden asettamiseen ja keinojen valintaan sekä sosiaali- ja terveystalveluiden palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden arviointiin. Tärkeää on, että hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kuntien ja maakuntien välillä määritellään selkeästi ja toiminta vastuutetaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtajalle. Kouluterveydenhuolto on selkeästi määriteltävä maakunnille jääväksi sosiaali- ja terveystalveluksi.

4) Kehittämisen yhteistyörakenteet

Tehy pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa maakuntien ja yhteistyöalueiden yhteistyörakenteita kehitetään siten, että niiden avulla varmennetaan työvoiman ja koulutuksen ennakointia, alueellista kehittämistä ja tutkimusta, työajan kehittämistä ja sen tukemista, henkilöstön osaamisen sekä henkilöstön voimavarojen eli henkilöstömitoituksen kehittämistä. Näihin löytyy näyttöön perustuvaa tietoa, jota tulee hyödyntää. Tehy pitää erityisen tärkeänä, että työvoiman saatavuuden turvaamiseksi Helsingin yliopistolle myönnetään oikeus terveystieteiden koulutuksen aloittamiseksi.

Rauno Vesivalo

Puheenjohtaja, Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja, Tehy ry

Lisätiedot: Kirsi Markkanen, 0405337086

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Tehy ehdottaa, että maakunta- ja järjestämislakeihin ja niiden yksityiskohtaisiin perusteluihin lisätään seuraava hoitotyön johtamisen pykälä:
Hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön ammatillisesta johtamisesta sekä hoitotyön ja terveystieteellisen asiantuntijatyön ja kehittämis- ja tutkimustoiminnan johtamisesta ja koordinoinnista. Hoitotyön johtaja vastaa siitä, että integroitu sosiaali- ja terveyspalvelutoiminta on asiakkaiden palvelutarpeiden mukaista, asiakaslähtöistä ja että hoitotyön käytännöt perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Lisäksi hoitotyön johtaja vastaa hoitotyön laadun, turvallisuuden sekä vaikutusten ja seurannan arvioinnista.